

אנציקלופדיה
עבודת ה' פנימית

א-1 - אאב

בלבבי משכן אבנה

השיעורים של הרב זמנים ב"קול הלשון"

073.295.1245 | ישראל | 718.521.5231 USA

אָזב

בחינת ה'בוז' שבאָזב ובחינת הזיבה שבאָזב

אָזב, - חז"ל דורשים כידוע, על הארז והאָזב שישנם בטהרת מצורע, שהטעם שהמצורע צריך לצרף אותם לצורך טהרתו - "כיון שהגביה עצמו כארז, ישפיל עצמו כאָזב", והרי שמפורש להדיא כאן בחז"ל שאָזב הוא הצמח השפל ביותר שקיים במין הצומח.

-וזה מונח בתיבה **אָזב** עצמה שהיא אותיות **אז** - **בו**, ומשמעות עומק הדבר, -בשפלות שמתגלה כאן ב"ישפיל עצמו כאָזב" יש בה שתי תפיסות, מצד תפיסת הקלקול שבשפלות זהו כלשון חז"ל כידוע על הפסוק "מי בז ליום קטנות" - "מי בזבו שולחנם של צדיקים לעתיד לבוא, קטנות שהיתה בהם", ומצד כך במילה **אָזב** מונח האותיות **אז יבז** [-מל' בז], כלומר, הקטנות והשפלות הזאת של "מי בזבו שולחנם של צדיקים לעתיד לבוא קטנות שהיתה בהם", היא בבחינת השפלות של "ישפיל עצמו כאָזב, והשפלות הזו שבאָזב שהיא ה"קטנות שהיתה בהם" זהו מהלך הקלקול שבאָזב.

אבל להיפך, אם אין את המהלך של "בז ליום קטנות", אלא דייקא מתגלה המהלך ההפוך, מהלך דתיקון, הדבר מתהפך ממדרגת **אז** - **בוז**, למדרגת **אז** - **זב** שבאָזב, מלשון של זיבה, לשון של המשכה של שפע המגיע. וזה המדרגת ה"לעתיד לבוא" שיש בו הארה של שפע בלא צמצום.

גילוי כח הזיבה וכח הקטנות דתיקון במדרגת משה רבינו

ובעומק, הכח הזה מתגלה אצל משה רבינו, כפי שנתבאר לעיל [בשורש אז] מדברי חז"ל שלבושו של משה רבינו - מידתו של משה זהו **האז**, כמו שמונים חז"ל את הלשונות של אז שנאמר אצל משה - "**מאז** באתי לדבר עם פרעה", "**אז** ישיר משה", "**אז** יבדיל משה שלוש ערים", וא"כ, ההארה של משה רבינו מתגלה בבחינת **אָזב** שמונח בו **האז** - **בוז** והאז - **זב**.

הגילוי של **אז** - **בוז** אצל משה זהו - "והאיש משה עניו מכל האדם אשר על פני האדמה" שמתגלה אצלו ה"קטנות שהיתה בהם" אבל לא מצד הקלקול אלא מצד התיקון.

ומכנגד, מתגלה במשה רבינו ה-**אז זב** באופן של המשכה, והגילוי השורשי הפשוט, שהרי היו לבני ישראל ביציאתם ממצרים ג' מתנות טובות, ואחת מהן זהו המן שעיקר ירידתו היתה בזכות משה, וכמו שאומר הרמב"ן כידוע, שהמן בא מן הזיו העליון, -בשורשו הוא נמשך מן ההארה העליונה, שמההארה הזו נעשה מציאות של זיו, ומהתפשטות הזיו העליון נעשה המן לאכילת בני ישראל, -והמן שנמשך מן הזיו, היינו שהוא נמשך בהבחנה של **זב**, כלומר - יש את **האור** ויש את **הזיו** שהוא חלק מחלקי האור, ומן **הזיו זב** נמשך ההמשכה של השפע.

ובמדרגת המן מתגלה ההיפך הגמור ל"מי בז ליום קטנות", -מי בזבו **שולחנם** של צדיקים לעתיד לבוא" שהרי "שולחן" הוא מקום האכילה, כל' חז"ל בכמה מקומות "שולחנו של אדם" ביחס למקום האכילה, וכאשר השולחן מתגלה מצד התיקון זה אכילת המן, ששם לא שייך בחינה של "בזבו שולחנם", שהרי על אף שהמן היה עשירית האיפה - עומר לגולגולת שזה שיעור השווה בכולם, מכל מקום לכל אחד היה מן דייקא לפי חלקו שלו, ומצד החיצוניות גילוי הדבר כמו שאומרת הגמ' ביומא שהיה הבדל בין אדם לאדם ביחס למקום הירידה של המן, וכמו"כ היה הבדל באופן שירד המן, המן בירידתו היתה לכל אחד כפי שהוא ראוי לו, לזקנים, לקטנים, ולשאר בני אדם, זה הגילוי מצד החיצוניות, שגם זה צורת גילוי מצד כח ההתפשטות של המן עד המקום האחרון של התפשטותו,

אבל מצד השורש הפנימי של המן, ההבדל שהיה בין אדם לאדם במן שירד לו הוא, כמה זיו של הארה היה מונח בחלקו של כל אחד ואחד, שכפי כח ההתקשרות של כל אחד לאורו יתברך שמו, כך היה הזיו העליון מאיר לו, וכך היה הגילוי של מדרגת ה-זב בירידת המן שיורד לו לפי אותו ערך, וכדוגמא לדבר מצינו גם בחיצוניות שבאופנים שירד המן היה צורה של שמן - 'לשד השמן' או צורה של דבש - 'צפיחית בדבש', שזהו מציאות של דברים ששייך בהם אופן של זיבה.

ומ"מ א"כ, מכחו של משה רבינו מתגלה שתי הקצוות, מתגלה הקצה התחתון של צד הקטנות והשפלות - "והאיש משה עניו מכל האדם אשר על פני האדמה", ומתגלה ההיפך של הדבר, שנעשה מציאות של זיבה והמשכה של שפע באכילת המן.

ובדקות יותר, בלשון חז"ל שהוזכר "הגביה עצמו כארז ישפיל עצמו כאזוב", מצד הקלקול של 'הגביה עצמו כארז', זה שתי קצוות נבדלים זה מזה, ש'הגביה עצמו כארז' זה מצד נקודת הגאווה, ו'ישפיל עצמו כאזוב' זה התיקון של צד השפלות. אבל בצורה הפנימית של הדבר מתגלים ב' הקצוות באופן דתיקון, - בחיצוניות זה מתגלה אצל יעקב אבינו שנאמר בו "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה" כמו שאומרים חז"ל "סולם דא יעקב", שיעקב עצמו הוא גופא הסולם, ומצד כך, העקב שבו זה ה"מוצב ארצה" שמלשון **עקב** הוא נקרא **יעקב**, וה'**ראשו**' זהו **הישראל** מלשון **לי** - **ראש** שזה "מגיע השמימה". ובפנימיות זה מתגלה במדרגתו של משה רבינו, שמחד משה רבינו עולה לשמים ג' פעמים ארבעים יום, ומאידך הוא יורד לארץ ומוריד תורה לארץ, ועל שם כן הוא נקרא "איש האלקים" - "מחציו ולמטה איש מחציו ולמעלה אלקים" כדברי חז"ל כידוע.

בחינת הארז ב'רצוא' ובחינת האזוב ב'שוב' שמתגלה אצל משה רבינו

וזהו ה"רצוא ושוב" שנמצא אצל משה רבינו, ב"רצוא" מתגלה בו "הגביה עצמו כארז" מצד התיקון שארז זה **אותיות א'-רז**, וכדברי חז"ל "מי גילה רז זה לבני שמלאכי השרת משתמשים בו" במה שהקדימו נעשה לנשמע, והיינו שזה היה מכח הארת הא' - רז של משה רבינו,

ואף אחרי החטא שהרז נעלם כמו שאומרים חז"ל - "איבדתם 'נעשה' ונשאר רק 'נשמע'" שהם איבדו את מציאות הרז, עדיין נשארה אצל משה רבינו ההבחנה של רז, - וגילוי הדבר שהרי אצל כלל ישראל נאמר "זאת חוקת התורה", "חוקה חקקתי ואין לך רשות להרהר אחריה", אבל ביחס למשה רבינו, כדברי חז"ל, "לך אני מגלה טעמה ולאחרים אין אני מגלה טעמה", כלומר - אצל משה רבינו מתגלה שיש לו אחיזה בטעם העליון, והיינו שכיון שמשה רבינו לא היה בחטא העגל, וכל פרה אדומה באה לכפר על חטא העגל - "תבוא האם ותקנח צואת בנה" כדברי ר' משה הדרשן שמביא שם רש"י כידוע, לכן אצל משה רבינו נשאר ה-א' **רז**, **הארז**, ה"הגביה עצמו כארז" מצד נקודת התיקון גם אחרי החטא, מה שמעין כך היה אצל כל ישראל במדרגת מתן תורה מכחו של משה רבינו, "מי גילה רז זה לבני", זהו מצד ה"רצוא".

ומצד ה"שוב", זה לא "שוב" דקלקול של "ישפיל עצמו כאזוב" בבחינת "בו ליום קטנות", אלא ה"שוב" הוא ההמשכה של ה"רצוא", זהו **האז** - **זב שבאזוב** שמתגלה מכחו של משה רבינו.

ובעומק, הרי עיקר הגילוי שמתגלה לעתיד לבוא, כדברי חז"ל "למכסה עתיק" שזה קאי על דברים שכיסה עתיק יומין שעתידים להתגלות לעת"ל ואלו הם הטעמי תורה שיתגלו, כמו שמבארים רבותינו כידוע שעיקר הגילוי דלעתיד לבוא הוא גילוי של טעמי תורה - ושורש הדבר הוא מכחו של משה רבינו של - "לך אני מגלה טעמה", - וההמשכה של הדבר זה מה שהתגלה במן שירד מכחו של משה, שכל אחד טעם בו לפי מדרגתו, וכן בכללות במה שבמן היה ראוי לטעום בו כל מאכלים שבעולם [חוץ מה' מאכלים לחד מ"ד, כמו שאומרת הגמ' ביומא], ומה שאפשר לטעום במן כל טעם שבעולם זהו מחמת שמתגלה בו ה"לך אני מגלה טעמה", - זה מה שמתגלה במדרגת המן.

וא"כ מהרז העליון, הא' - רז [-שבארז] של "לך אני מגלה טעמה", נמשך ה"שוב" של כח הזיבה שבאזוב ומציאות ההארה של הזיבה שנמשכת בו יסודה היא המציאות של **הטעמים**, זה עומק המדרגה שמתגלה באכילת המן.

מדרגת הטעמים שבמן - מעין מדרגת ה'טעמי תורה' דלעת"ל

-וזהו המדרגה של ה"לעתיד לבוא" שמאירה כאן בתוך העולם בבחינת "הראני דוגמתו בעולם הזה" שהתגלה באכילת המן, שהרי על ה"לעתיד לבוא" אומר הרמב"ם "לא נתאו החכמים והנביאים לימות המשיח אלא כדי שיהיו פנוים ויושבים ועוסקים בחכמה", ועיקר עסקם בחכמה הוא הגילוי של ה"טעמי תורה", וה"מעין" של זה כאן בעולם זהו אכילת המן, וכדברי חז"ל כידוע "לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן", שכפשוטו היינו שאין לאדם את ה"ריחיים בצוארו ויעסוק בתורה", אבל בעומק יותר ההגדרה היא שמתגלה שגם האכילה גופא היא תפיסת אכילה במדרגה של טעמים, וזהו "לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן" שפנימיות התורה - השגת התורה היא הארת ה"טעמי תורה",

-כאשר זה מתלבש במאכל כפשוטו, הרי שהמאכל שהוא חומר והטעם הערב לחיך הם ההרחקה ממציאות האור העליון, כי הנאת עוה"ז היא סתירה למציאות האור העליון - "שתי צרות הם זו לזו" כדברי ה"חובות הלבבות" הידועים, אבל כשמתגלה אכילת המן שהיא באה מן האור העליון, מן הזיו העליון ומשם נעשה הזיבה וההמשכה של הארת המן שמשלשל לתתא, היא נשארת עדיין בטעם העליון, ולכן אפשר לטעום באכילת המן את כל הטעמים שבעולם, זה מדרגתו של משה רבינו שמכחו ירד מן, מכח ה"לך אני מגלה טעמה" שבשורש זהו הארז שמונח בו הא' - רז, ובהתפשטות, זהו **אזוב**, שנעשה הזיבה וההמשכה של השפע, - זה שלמות ההארה.

שורש הביזה בים סוף שבאה מהזיבה העליונה

וברור הדבר, מה שמתגלה מכח הארז, הא' - רז, זהו מכח הדביקות באל"ף - **באלופו** של עולם, בו יתברך שמו, וכשזה מושפל למטה שנעשה **האזוב** - א' **זוב** זהו ג"כ הדביקות באל"ף, כלומר, אותו דביקות שבשורש, ב"רצוא", היא אותו דביקות שמתגלה ב"שוב", וא"כ, ה"רצוא ושוב" זו הצורה השלימה של מדרגת הזיבה שמאירה לתתא שמתגלה מכח **האזוב** דקדושה.

והגילוי של הדברים מאיר היטב בקריעת ים סוף, שזה עומק ההארה שמתגלה שם, שהרי נאמר לאברהם אבינו בברית בין הבתרים "וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכוש גדול". וכמו שאומרים חז"ל שעיקר ה"רכוש גדול" לא היה רק ביציאת מצרים במה שנאמר שם "ושאלה אשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב ושמלות" אלא עיקר ההארה של ה"רכוש גדול" מתגלה בביזת הים, והיא היא ה"ואחרי כן יצאו ברכוש גדול". **ודייקא**, ה"רכוש גדול" שהתגלה ביציאת מצרים היה באופן של "ושאלה אשה מאת רעותה" שזה באופן של **שאלה**, והיינו משום שכל ההארה של ליל הפסח זה ע"י הגילוי של **שאלה** ותשובה שבסיפור יציאת מצרים, ולכן גם הממון מגיע באופן של "ושאלה אשה מאת רעותה", "איש מאת רעהו אשה מאת רעותה".

אבל בביזת הים, זה לא היה באופן של שאלה, אלא זה היה באופן של ביזה, והיינו שנשתנה כל מהות הממון שמגיע לבני ישראל בקריעת ים סוף במה שהוא מגיע באופן של ביזה, וברור הדבר - ההארה של **ביזת** הים מתגלה מהמדרגה של **הזב שבאזוב**, כלומר - שהרי כמו שנתבאר יש באזוב שני מהלכים, מצד **הזב** זה מהלך אחד, ומצד ה"בז" שזהו ה"בז ליום קטנות" זה מהלך נוסף שכפשוטו הוא מהלך דקלקול, אבל כאשר נתקן גם **הבז** כמו שהזכרנו לעיל בהרחבה שזה מדרגתו של משה רבינו שכולל את הארז העליון ואת **הזב** התחתון, - המקום שמתגלה שגם **הבז** עצמו מתהפך להיות מעלה, זהו **בביזת** הים, והיינו ששורש ההארה של ביזת הים באה מהזיו העליון שהאיר והפך להיות **זיבה**, אבל התלבשותו לא היתה רק **בזב** אלא **בבז** דתיקון שהוא הופך להיות **ביזת** הים, זה עומק ההארה שהיה לבני ישראל במדרגת קריעת ים סוף.

ודייקא, אז נאמר "ויאמינו בה' ובמשה עבדו", ושם נאמר על משה רבינו "אז ישיר משה", מה שהאז נאמר דייקא שם, זהו משום שמדרגת **האזוב** שהתגלתה בקריעת ים סוף, וה"אז ישיר משה" זה עומק המדרגה שמתגלה מכח מדרגת קריעת ים סוף כי שם מאיר תוקף ההארה, כמו שנתבאר.

ומהות שלמות ההארה, צריך להבין ברור, כמו שמבואר בחז"ל שביזת הים זהו הממון שהיה מתחילה ממון של המצרים, והרי בשעה שהמצרים טבעו זה הופך להיות "זוטו של ים" שהוא ממון של הפקר [בלי להיכנס לעומק

ההגדרה לדינא] וא"כ, מה שכפשוטו הם קיבלו את אותו ממון מהמצרים אך בעומק, כהגדרה כללית מאד שזה הפך להיות "זוטו של ים" שזה ממון של הפקר, ובני ישראל זכו בו. אבל ברור הדבר שהתפיסה העליונה היא שעומק ה"ביזת הים" חל מהזיו העליון שזהו מה "שראתה שפחה על הים" בבחינת "מחוי באצבע" כשאמרו 'זה א-לי ואנוהו' וא"כ, מתגלה האופן של הארת האלוקות שהאירה בקריעת ים סוף, ומהאור הזה הגיע עומק התפיסה של ביזת הים שזה הממון שבני ישראל אספו בים.

שורש השפע של ביצת הים - עסקו של משה בארוננו של יוסף

זהו העומק של דברי חז"ל הידועים, כמו שמביא רש"י, שלאחר שהם עברו את הים שאז הים פלט את ממוןם של המצרים, - בשעה שבני ישראל עסקו בביצת הים משה היה עוסק בארוננו של יוסף, וכפשוטו יש כאן צד מעלה אצל משה רבינו שהוא לא עוסק בענייני הממון אלא העסק שלו הוא בארוננו של יוסף. אבל ברור לכל בר דעת שמונח כאן מינייה וביה הגדרה עצמית, -מאיפה היה כח של ביצת הים לבני ישראל? - מכח מה שמשה עוסק בארוננו של יוסף, זה שורש נקודת ההמשכה, ושם הוא השורש לקבל את השפע של ביצת הים, כלומר - הרי יוסף נקרא יוסף כידוע מלשון הקרא "יוסף ה' עליכם ככם אלף פעמים" שמגיע מהאלופו של עולם, זהו ה"אלף פעמים", -ועל זה אומרים חז"ל שמשה רבינו אמר "עד כאן משל הקב"ה, מכאן ואילך משלי" - והגדרת הדבר א"כ, מה שמשה רבינו עוסק בארוננו של יוסף היינו משום ש"יוסף הוא המשביר לכל הארץ", ממנו מתגלה השפע של הממון, שזהו ה"יש שבר במצרים" ועליו נאמר "ויקבוץ בר", ויוסף קיבץ כל כסף וזהב שבעולם במצרים כמו שמפורש בפסוקים וכפי שמרחיבים חז"ל, והרי שיוסף הוא שורש נקודת ההמשכה של הממון, ומכח כך שמשה רבינו עוסק בארוננו של יוסף, משם נעשה ההמשכה של אותו ממון של ביצת הים שמגיע ונמשך עד לתתא.

ובעומק ההגדרה היא בהירה הרי שורש הדבר שיוסף המשיך את כל הממון למצרים זהו מכח עצתו של יוסף לפרעה שאז אומר לו פרעה "אין נבון וחכם כמוך", ומכח כך יוסף צבר בר לשבע שנות השובע, אבל יתר על כן, מכחו של יעקב פסק הרעב לאחר ב' שנים משנות הרעב, ונמצא שכל שפע הממון שהיה בעולם, הגיע מהשפע של המזון שבא מכח חכמתו של יוסף, מכח ה"אין נבון וחכם כמוך",

-וזה עומק התפיסה של ממון שבא מן החכמה העליונה, כלומר - מצד הסדר של האי עלמא נאמר "כי לא לחכמים לחם ולא לקלים המרוץ" ורק ה' יתברך משפיל ומרים - "הוא ישפיל והוא ירים", והיינו שהשפע של הממון שמתגלה בעלמא דתתא, הוא לא מאיר מעומק נקודת החכמה, אבל השפע של הממון שהגיע מכחו של יוסף הוא מה"אין נבון וחכם כמוך", כל השפע בא מההארה של החכמה העליונה, זה התפיסה שמשה רבינו עוסק בעצמותיו של יוסף, שממש מגיע השפע.

והרי משה רבינו עצמו, שהיה עשיר כמו שאומרת הגמ' בנדרים, שאין הנבואה שורה אלא במי שיש בו ארבעה דברים, עניו, חכם, גבור, ועשיר, ואומרת הגמ' שם שמשה רבינו נהיה עשיר מפסולת הלוחות - "מפסולתן של לוחות נתעשר משה", וכוונת הדבר ברורה, מעצמות ההתפשטות של הארת התורה, משם היה עושרו של משה, זה לא שפע שבא לעולם כשפע לעצמו כפשוטו כביכול, באופן של נעלמות, אלא היה מאיר ההארה הברורה שכל עושרו של משה הוא מכח ה"אבן ספיר" מלשון ספיר [לשון של הארה], כך נעשה עושרו של משה, - וזהו האזוב בבחינת הזיבה העליונה שמתגלה מכח מדרגתו של משה.

מהות ה'זב' העליון שעולה תשעה

ובלשון מדוקדקת, לפי"ז, התיבות זב, בז שבתיבת אזוב מורכבות מהאותיות ב' ז' וז' שהם ביחד ט', והרי כדברי חז"ל "בעשרה מאמרות נברא העולם, והרי במאמר אחד היה יכול להיבראות" וכו', והיינו שנעשה תוספת של תשעה מאמרות.

ומעין כך במתן תורה, "אחת דיבר אלקים", דיברה אחת, ומכאן ואילך "משה ידבר והאלקים יענו בקול" שנעשה המשכה של עוד תשע דיברות. יש בזה כמה וכמה לשונות בדברי חז"ל, אבל כהגדרה כוללת, מצד הקב"ה זה אחד, ונעשה המשכה של עוד תשעה, [על אף שההגדרה הזו יש בה סוגיא רחבה, אבל זהו בלשון

כללית עד למאד], זה הזיבה שבאה מהכח של משה רבינו בהארה של תורה, שמכח ההארה של מדרגת ה'אחד' נעשה עוד תשעה, מכח מי נעשה עוד תשעה? מכח "משה ידבר והאלקים יענו בקול" נעשה ההארה של ה"זב" העליון, זה ההארה מצד עצם מדרגתה של תורה שמדיבור אחד נעשה עשרת הדיברות. ומהדיברות האלה נמשך כל השפע של האור של המן כדברי חז"ל "לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן", מהשפע הזה נמשך השפע של הממון של משה רבינו "מפסולתן של לוחות נתעשר משה", זה האזוב של מדרגתו של משה רבינו.

ומצד כך, ה"ישפיל עצמו כאזוב" היינו שהוא מוריד את הדבר ומשפיל אותו לתתא כתכלית של "דירה בתחתונים" מכח מדרגתו של משה רבינו, וא"כ, זה לא מצד נקודת הקלקול של "בז ליום קטנות" אלא ככל מהלך פני הדברים שנתבאר עד השתא, ההמשכה מריש דרגין עד אחרית דרגין, להמשיך את שפע אור התורה בשורשה עד המקום של ההתפשטות לתתא.

מהות נח האגודה שמונח ב'אגודת אזוב'

ולפי"ז, נתבונן ונבין - , יש לנו אזוב בדיני מצורע כמו שהוזכר, ויש לנו עוד דין של אזוב שהיה ביציאת מצרים, ששם נאמר "ולקחתם אגודת אזוב" שיש דין של אגודה, וכמו שאומרת על זה הגמ' "אין אגודה פחות משלושה", שצריך שלושה אזוב ושכלל אזוב יהיו שלושה גבעולים, שלושה שהם שלושה, והיינו שמתגלה באזוב יסוד דין של אגודה "אגודת אזוב".

וברור לפי"ז, "ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם" שמתגלה מהכח של האזוב הוא שכל אחד לעצמו הוא שפל ואין לו מציאות של קיום, ומכח מה הקיום של כל אחד ואחד לעצמו? רק מכח ההצטרפות שלו לאחרים, שזה הבחנה של "חזקה", של קביעות מכח מה שהם שלושה, זהו הבחינה של "אגודת אזוב" - "אין אגודה פחות משלושה", כלומר, מציאות האזוב מגלה שכל אחד ואחד לעצמו הוא בבחינת "לית ביה ממשא", הוא שפל, אבל מכח האגודה שהם מצטרפים גם יחד נעשה להם מציאות של תוקף, מציאות של קיום.

והשורש של התפיסה הזו, היא פנימיותו של משה רבינו, כמו שאומרת הגמ' בשבת, שהתורה שהיא "אורייתא תליתא" ניתנה בחודש השלישי וכו' כל השלושה שמונים שם חז"ל ובכלל כך שהתורה ניתנה ע"י מי שהוא שלישי לבטן, שזה משה רבינו שקדמו לו מרים ואהרן, וא"כ הוא השלישי לבטן, כלומר, שהכח של משה רבינו, שמכח כך ניתנה התורה זהו מכח שהוא שלישי, אבל הוא מצד עצמו, הוא אזוב בבחינת "ישפיל עצמו כאזוב". וא"כ, עד השתא נתבאר המהלך שמצרף את הארז ואת האזוב ב"רצוא ושוב" שהופך להיות מהזיבה של הזיו העליון עד הביזה דתיקון, אבל המהלך הנוסף הוא, שכאשר מתגלה האזוב לתתא משה רבינו מגלה ע"י "ישפיל עצמו כאזוב" שכחו הוא ע"י הצטרפותו לאחרים, וזה מה שנאמר בקרא "והאיש משה ענו מכל האדם אשר על פני האדמה" - אז כפשוטו היינו שהוא ענו יותר מכולם, אבל בעומק מונח כאן בפסוק ההגדרה שהוא ענו "מכל האדם אשר על פני האדמה", ועל ידי שהוא ענו הוא מצטרף עם כל ישראל, נעשה האגודה השלימה שמצרפת, מחברת ומאחדת את כולם גם יחד.

מכחו של משה רבינו מתגלה שכל בני ישראל מחוברים יחד, והדוגמא השורשית והבהירה לזה, כמו שאומרים חז"ל על משה רבינו "אשה אחת היתה בארץ מצרים וילדה שישים רבוא בכרס אחד ומנו משה ששקול משה כנגד שישים רבוא", ועומק ההגדרה הדקה לעניינא דידן השתא - משה רבינו מגלה בתפיסה שלו את ה"יעשו כולם אגודה אחת" מכח שהוא שקול כמו שישים רבוא, זה "האגודת אזוב" שמכח כך היה יציאת מצרים שזה הדין שהיה בדם של קרבן פסח - "וטבלתם בדם אשר בסף", וע"י כן מזים את הדם על המזוזות ועל המשקוף, ומכח כך יש שמירה על פתחם של בני ישראל, כלומר, עצם הווייתו של משה רבינו היא היא כל הכלל ישראל.

ובלשון אחרת והיינו הך, יחיד שיש לו ממשות הרי שיש לו מסך המבדיל מלהצטרף עם אחרים, אבל עד כמה שהוא בטל כאזוב, הוא יכול להיות מציאות שהוא מקבץ את כולם גם יחד עמו, זהו ה"אין אגודה פחות משלושה" של "אגודת אזוב", שאר בני ישראל מצד עצמם יש בהם "יישות" מסוימת בחינת "יש", ולכן הם לא מצטרפים, מי גורם להם שיש כח לכל ישראל להצטרף גם יחד? כחו של משה רבינו שהוא "ענו מכל האדם אשר על פני האדמה", שהוא ענו יותר מכולם ועל ידי כן זה גורם שהוא מצרף ומחבר את כל הכנסת ישראל גם יחד, כאן מונח ה"אגודת אזוב" שבקומתן של הכנסת ישראל.

ומכח כך, נתבונן ונבין - כמו שנתבאר במהלך הראשון, משה רבינו עולה לשורש שזה הא' רז שהוזכר - לארז, ויורד למטה "לאגודת אזוב", אבל לפי מה שנתבאר השתא הוא לא יורד בתורת יחיד למטה לאזוב, אלא הוא יורד בתור "אגודה אחת", הוא יורד ע"י ה"יעשו כולם אגודה אחת", מכח כך הוא יורד למטה לתת תורה לישראל.

וידבר זה מפורש בחז"ל, שהרי כאשר נעשה חטא העגל והקב"ה אומר למשה "לך רד כי שיחת עמך", אומרים חז"ל ע"ז, "לך רד מגדולתך, כל גדולה שנתתי לך לא נתתי לך אלא בשביל ישראל", ולכך כאשר ישראל ירדו ממדרגתם, נאמר למשה "לך רד מגדולתך", ועומק נקודת הדבר, כי כל מה שהוא יורד לתתא להשפיע זהו מכח הכלל ישראל באופן שכולם מצורפים גם יחד, וכחו של משה רבינו הוא מכח ה"אגודה אחת", זהו ה"כל גדולה שנתתי לך, לא נתתי לך אלא בשביל ישראל", שלכן בחטא העגל נאמר לו "לך רד כי שיחת עמך". וא"כ, עומק ההארה שמתגלה מכח ה"אגודת אזוב", היא אחדות שמצרפת את כל ישראל בענפים גם יחד, שכולם הופכים להיות מציאות אחת.

שלימות הארת האזוב שיתגלה לעת"ל

האור השלם הזה של חיבור לשורש מחד שזה הא' רז, וההתפשטות שבאה ב"רצוא ושוב" של האזוב דהיינו הזיבה והביזה שבאים מהזיו העליון, והגילוי שלתתא כולם נעשים יחד "אגודה אחת", זה שלימות של האור דלעתיד לבוא. זהו **האזוב** שהוא אותיות **אז** - בו שזוהי התפיסה דלעתיד לבוא.

ונחדד את הדברים בקצרה ממש, בקריעת ים סוף היה גילוי של השורש העליון - "זה א-לי ואנוהו אלהי אבי וארוממנהו", וכמו שאומרים חז"ל כידוע "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי".

אבל כשזה השתלשל לתתא, הרי היה י"ב שבילין בים, וכל שבט ושבט הלך בשביל שלו, כלומר - למטה עדיין לא נעשה שלימות נקודת האחדות, זוהי היתה המדרגה שהתגלתה בקריעת ים סוף.

לעומת כך, במדרגת מתן תורה נאמר "ויענו כל העם יחדו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע", והיינו שמכח ההארה של תורה שהיא נחלקת לאותיות, ויש בה שישים רבוא אותיות שהם כנגד כלל ישראל, נעשה הצירוף השלם של כל ישראל למטה, כמו שאומרים חז"ל "ויוחן ישראל כנגד ההר - כאיש אחד בלב אחד" שנעשה החיבור והצירוף של כולם גם יחד בנקודת צירופם;

כלומר - מה שמשה רבינו ניגש אל הערפל אשר שם האלקים, היינו שהוא ניגש לנקודת השורש, ומשם נעשה ההמשכה של ה-אזוב שזה בחינת הר סיני שהוא השפל שבהרים וכח ההר שבו הוא בבחינת "שמינית שבשמינית שבגאווה" - שזה ההבחנה של ה-אז ש'א' זו' יחד הם ח' - ומשם נעשה נקודת הירידה של התורה לתתא, זהו א"כ, ה"ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם" שהתגלה ב"ויוחן ישראל כנגד ההר כאיש אחד בלב אחד".

אבל לא היה שמה צירוף שלם של הכנסת ישראל, כי הערב רב עדיין היה בתוכם וכדברי הרמב"ן הידועים, שהם עמדו מן הצד, ולכן הם עיכבו את השלימות של ההארה של החיבור.

אבל באחרית הימים, ב"אז" שעתיד להתגלות, יצטרף ויתאחד האור של השורש העליון, של הא' רז, וישתלשל לתתא הזיו העליון באופן של זיבה, ובאופן של ביזה, ויצרף ויחבר כ"אגודת אזוב" את כל ישראל לתתא בחיבורם גם יחד, כאן מונח שלימות ההארה שבמדרגת האזוב.

והרי **אזוב** עם הכולל עולה בגימטריא **טוב**, ולעניינא דידן, זה ההבחנה שנאמר במשה רבינו "ותרא אותו כי טוב", ומצד כך, הארז העליון שזהו הא' רז, שרז בגימטריא אור כידוע, זהו כדברי חז"ל על הפסוק הזה: "מלמד שנתמלא הבית כולו אורה", וכשהאור העליון של הארז מאיר לתתא במדרגת **האזוב**, ברצוא ושוב, מכחו של משה רבינו, ומכחו נעשה ה"אגודת אזוב" צירוף וחיבור של כל ישראל גם יחד זוהי שלימות המדרגה, - לא כחטא העגל שנעשה מכח הערב רב שעליהם נאמר "לך רד כי שיחת עמך", כי מכח הערב רב עדיין אין את נקודת האחדות, אלא יאיר האור הזה לתתא בהתפשטותו, ויחזור ויצרף את כל הכנסת ישראל גם יחד, זה שלימות מדרגת האזוב. ואז יתגלה "תערוך לפני שולחן נגד צוררי", שיתבטל התפיסה של ההתנגדות, ההיפך מ"מי בז ליום קטנות - מי בזבו שולחנם של צדיקים לעתיד לבוא", ויתגלה אז דייקא מקום ההארה ומקום ההמשכה של עומק נקודת השפע, זוהי שלימות מדרגת ההארה שתתגלה באחרית הימים שזה ההבחנה של אז.

-וזה הארתו כל משיח, משיח הוא "משיח לפי תומו" כמו שאומרים חז"ל כידוע, מה שהוא "משיח לפי תומו" היינו שהוא משיח דבר שלם, ואינו משיח דבר שהוא חלק שזהו תם מלשון שלם, זה שיחתו, שיחה שהיא מציאות שלימה. ומכח כך נעשה משיח מלשון "שמן המשחה", נעשה ההמשכה של האור העליון, ונעשה משיחה של "שמן ששון מחבריק", נעשה ההמשכה של השפע, זה מדרגת המשיח, וכשמצטרף הדברים גם יחד מכח הארתו, מאיר ההארה שהוא מצרף ומחבר את כולם בשלימותם גם יחד, כאן מונח עומק נקודת האזוב של הלעתיד לבוא.

ומכח כך מאיר הא' זוב, אל"ף - זוב, שמה שזב ויורד לתתא, זה כביכול, האלופו של עולם, שמתגלה בשלימותו בהתגלותו לתתא, וזוהי שלימות תוקף ההארה של האזוב שעצם ה-אל"ף העליון, הוא זה שזב לתתא, הוא זה שמתגלה לתתא, ועל זה נאמר "לא נתאוה הקב"ה אלא לעשות לו דירה בתחתונים", שלימות ההארה הזו היא באזוב אל"ף - זוב.

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקובץ שאלות ותשובות
לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:
info@bilvavi.net
[לקבלת העלון השבועי
והשו"ת דרך הפקס,
יש לשלוח בקשה
למספר הפקס]
03-548-0529

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה"
ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:
טלפון 052-763-8588
פקס 03-548-05294
ת.ד. 16452 ירושלים 9116302
info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א
מופיעים ב"קול הלשון"
ישראל 073.295.1245
USA 718.521.5231